

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Kaj Ahlsved : Feststämning när RSO gästade Jakobstad. Österbottens tidning 3.3.2019 s. 16.

Feststämning när RSO gästade Jakobstad

RECENSION. Det rådde feststämning i den slutsålda Schaumansalen när Radions symfoniorkester (RSO) under ledning av överkapellmästare Hannu Lintu inledde sin hemlands-turné i Jakobstad.

JAKOBSTAD. År 2010 besökte RSO och dess dåvarande överkapellmästare Sakari Oramo Snellmansalen i Karleby. Att RSO:s nu valde Schaumansalen i Jakobstad som en av sina hållplatser är förstås inte enbart för att det är en ny och oprövad scen: RSO:s soloklarinetist och Ruskfestivalens konstnärliga ledare Christoffer Sundqvist har förstås ett finger med i spelet när Jakobstad fick ca 80 RSO-musiker på besök.

Konsertprogrammet för turnén är välplanerat och avspeglar inte minst upprätthållarens Yles roll som beställare av ny finländsk musik. RSO öppnade nämligen med Ville Raasakkas (f. 1977) "Black cloud, under ground" som fick sitt uruppförande i Musikhuset i Helsingfors på onsdag.

RAASAKKAS MUSIK har ofta ett eko- eller samhällskritiskt perspektiv och genom sin konst synliggör han för honom viktiga teman. År 2016 komponerade han ett verk om kolkraftverket på Hanaholmen och "Black Cloud, under ground" kan ses som en fortsättning på utforskandet av kol- och gruvindustrin. Nu tar han

RSO leddes i Jakobstad av dess chefsdirigent Hannu Lintu.

FOTO: SANTERI JUTILA

fasta på händelser i kolstaden Centralia i Pennsylvania där det 1962 uppstod en brand som spred sig till gruvnätverket under staden. Giftiga gaser började slingra sig upp genom sprickor i marken och stadens invånare har sedermera omplacerats eftersom den osläckbara branden i gruvan uppskattas brinna i flera hundra år till.

RAASAKKAS ANVÄNDER vanligtvis material och inspelningar från de platser verken för på tal. Han har analyserat fram musikaliska teman ur inspelningar från gruvor i närheten av de som brinner och kombinerar dessa med "utvidgade" sätt att speltekniskt hantera traditionella instrument. Genom en blandning av konkret- och programmusik skapar han en musikalisk yta, går ner under den och illustrerar vad som sker nere i den brinnande gruvan.

Det droppar, ekar, viner, fräser och pyr och även avlägsna ljud av

maskiner hörs i det fascinerande ljudlandskapet Raasakka målar upp. Det är bra med drive i verket trots att det inte brinner ursinnigt. Energin och drivet illustrerar det ohejdbara och oåterkalleliga i katastrofen men det är framför allt genom den ihållande olycksbådande grundstämningen och känslan av hur den svarta röken slutligen söker sig uppåt och hotar människorna ovan jord som han påtalar den globala gruvindustrins problem.

Ungraren Bela Bartóks musik karaktäriseras ofta som energisk, rå, klangligt från eller till och med brutal. Men hans tredje pianokonsert, skriven på dödsbädden i New York är mjukare. Bartók passar pianokonstnären Olli Mustonens temperament utmärkt, nästan för bra och han överlämnade de mjukaste kanterna, speciellt i den självfulla andra satsen, till orkestern. I den första satsen lockade Mustonen fram livsbejakande toner och målade bilden

KONSERT

Radions symfoniorkester, Hannu Lintu, dirigent. Olli Mustonen, piano. Ville Raasakka: Black cloud, under ground (Yles beställningsverk), Béla Bartók: Pianokonsert nr 3, Johannes Brahms: Symfoni nr 1. Konserten arrangeras i samarbete med Jakobstads Sinfonietta och Rusk. Schaumansalen, Jakobstad 13.2019 klockan 19.

Efter konserten i Jakobstad fortsätter turnén till Kauhajoki, Forssa och Lahti.

av en Bartók fylld av livsglädje som ute i naturen och i rollen som musikutnolog nedtecknar folkmelodier och rytmer. Den frenetiska finalen var en verklig triumf, Mustonen i sitt esse och Schaumansalens Steinway fick sig en riktig omgång. Imponerande pianism.

Andra konserthalvan var vigd åt Brahms första symfoni och allra senaste här sattes Schaumansalens akustik ordentligt på prov. Visst blev det ställvis aningen högljutt och obalanserat när Lintu tillät RSO att ta i ordentligt men man bör komma ihåg att salens akustik är planerad för en orkester av halva RSO:s storlek.

BRAHMSSETTA ÄR en av hörnstenarna i symfonilitteraturen och standardrepertoar för en orkester av RSO:s mått. Trots att det är gammal skåpmat för RSO och Lintu bjöd man på en riktigt gedigen och inspirerad tolkning kryddat med utmärkta solon. RSO visade att de vackra orden man uttalade på konsertintrot innan själva konserten inte var tomma: Man verkade ärligt glada över att träffa den publik man har ute i bygderna och bjöd på en bejublad konsert av den symfoniska kaliber man här vanligtvis bara upplever i radio eller på tv.

Kaj Ahlsved